

[Sneum.]

Georg Brandes Professorgage. Københavns Universitet havde jo holdt Georg Brandes ude, man havde ingen Brug for denne fremragende Mand som Lærer. J. C. Christensen fik den danske Rigsdag til at oprette det, som Universitetet havde forsømt, og man vedtog at give Brandes 6 000 Kr. aarlig til „fri videnskabelig Virksomhed“, som det hedder i Finansloven for 1902—03. Jeg var ung, den Gang det skete, men jeg husker endnu tydeligt, at det vakte Begejstring blandt os unge, og ikke mindst fandt vi det betegnende, at det blev en vestjydsk Landsbylærer, der fik den danske Rigsdag til at give Georg Brandes den Oprejsning, han fortjente, efter at Københavns Universitet havde vist ham fra sig.

Flere Gange har J. C. Christensen udtalt sin Interesse for at faa et Universitet i Jylland, og det er vel ogsaa den Interesse, der fik ham til at gaa ind i Kommissionen af 1919. I Sommeren 1929, den 27. August, udtalte han sig udførligt til „Aarhus Amtstidende“ om Spørgsmaalet. Jeg anmoder den højtærede Formand om Tilladelse til at citere lidt af denne Artikel. Jeg tror, at disse Citater har den største Betydning for den Sag, vi behandler her. J. C. Christensen siger:

„Jeg har altid været en Ven af Tanken om et jydsk Universitet. En fornuftig Konkurrence mellem to Universiteter vil modvirke videnskabelig Ensidsighed og Klikedannelse og bedre hjælpe de forskellige Aandsretninger til deres Ret.“

Om Stedspørgsmaalet udtaler han sig saaledes:

„Jeg har altid ment, og mener stadig, at Aarhus har Fortrinet. Vi er glade for, at de danske Sønderjyder kom tilbage til Danmark, men jeg kan ikke se, at det bør foranledige os til at lægge et Universitet derved. Efter Genforeningen var vi jo enige om, at Kongeaagrænsen burde slettes og Sønderjylland uden Særstilling gaa op i Danmark, i den nationale Helhed.“

Aarhus var i Sommeren 1929 Genstand for nogen Kritik, fordi man havde paabegyndt Universitetsundervisning, og herom siger J. C. Christensen:

„Man siger, at de Midler, Aarhus selv har bragt til Veje, ikke maa medvirke paa Afgørelsen af Stedspørgsmaalet. Men paa den anden Side bør det dog endnu mindre bruges som et Argument imod Aarhus, at Borgerne har vist sig rede til at ofre noget — og for øvrigt slet ikke saa lidt — for Universitetet.“

Endelig slutter J. C. Christensen sin Ud-

talelse med at sige, at han, hvis han var blevet siddende i Kommissionen af 1919, da den afgav Betænkning, vilde have indtaget det Standpunkt, som han med de citerede Udtalelser havde givet Udtryk for. Vi ved jo allesammen, at J. C. Christensen i de senere Aar, efter at han var udtraadt af det aktive politiske Liv, ikke ønskede at udtale sig om offentlige Spørgsmaal. Han gjorde i Sommeren 1929 en Undtagelse herfra, idet han udtalte sig om et Universitet i Aarhus, og saa vidt jeg har set, blev det hans sidste Udtalelse om offentlige Spørgsmaal.

Ogsaa andre betydelige Politikere, som har haft Tilknytning til Jylland, har været med i Arbejdet for at faa et nyt Universitet. Afdøde Landstingsmand Harald Jensen deltog gennem mange Aar i Forhandlingerne derom, og adskillige af dette Tings Medlemmer erindrer sikkert hans store Tale i Rigsdagens Fællessal den 30. Juli 1919. Jeg vil ogsaa pege paa, at den konservative Politiker, Landstingsmand Lensgreve Mogens Frijs til Frijsenborg sammen med Prof. Høffding, afdøde Biskop Fr. Nielsen, det ærede Medlem Hr. N. Neergaard og andre har ført Forhandlinger for at faa denne Sag fremmet. Det skal i denne Forbindelse heller ikke glemmes, at forhenværende Minister H. P. Hanssen, Aabenraa, baade som Medlem af Kommissionen af 1919 og ogsaa senere har virket stærkt for at faa et Universitet i Aarhus. Jeg kunde nævne mange andre kendte Politikere, saaledes Statsminister Stauning og forhenværende Undervisningsminister Byskov. Baade indenfor og udenfor Rigsdagen er der Navne nok at pege paa.

Af det, jeg her har sagt, kunde man maaske slutte, at Kravet om et Universitet i Jylland er Udtryk for en separatistisk jydsk Bevægelse. Jeg er sikker paa, at man ikke fra nogen Side i Jylland nærer saadanne Anskuelser. Det hedder ganske vist i Visen: „Jylland, du er Hovedlandet,“ men lad mig føje til, at det er Fynboen, Digteren H. C. Andersen, der efter en Rejse i Jylland skrev disse Ord, som vi Jyder naturligvis ingenlunde er vrede over. Lad mig endvidere pege paa, at en kendt Geograf, Marius Sørensen, begynder en Karakteristik af Jyderne saaledes: „Jyderne ligner andre Danske“, og det er vi ogsaa særdeles tilfredse med at faa slaet fast. Selvfølgelig kommer man ikke uden om, at Jylland har givet sit Bidrag til Udviklingen af dansk Kultur. Lige fra Folkevisernes Tid over Steen Blicher og J. P. Jacobsen til Jeppe Aakjær, Johannes V. Jensen og Skjoldborg